

***Андрей Шептицький:
державник, богослов, меценат***

***„Не знищуймо себе в дрібній гризні”
„...християнські Церкви в Україні
мають сповнити завдання: дати
українському народові єдність!”***
(монолог Шептицького з драми
В. Герасимчука „Андрей”)

Нащадок вельможного українського роду, що бере свій початок з XIII століття, митрополит Андрей присвятив життя служінню українській церкві та народу. Він реорганізував церкву у парафіях своєї єпархії. Під його егідою в українські села прийшла освіта. Школи, лікарні на Галичині будували за кошти родини Шептицьких.

Митрополитові Андрею Шептицькому вдалося стати тим вузлом, який поєднав різні культурні світи. Австрійський граф, польський аристократ, греко-католицький митрополит, український національний лідер – усе це про одну людину, яка зробила своє життя прикладом толерантності, духовної роботи, що здатна реалізувати найвищі ідеали за найскладніших умов.

***29.07.2015р. виповнюється 150 років від дня народження (1865-1944)
церковного, культурного та громадського діяча, митрополита Української
греко-католицької церкви, члена Української Національної Ради ЗУНР,
прихильника створення незалежної соборної Української держави.***

Служіння Божій справі

У випадку з Андрієм Шептицьким словосполучення „видатний релігійний діяч ХХ століття” аж ніяк не буде кліше. Майже півстоліття Шептицький був головою (митрополитом) Української греко-католицької церкви.

У дев'ять років майбутній митрополит сказав матері, що хоче стати священиком. Очевидно, сімейні традиції мали значний вплив на формування переконань майбутнього митрополита. Та все ж не тільки вони стали вирішальним фактором його вибору. „Коли я рішився посвятитися монаршому станові... я поступив не тільки правильно перед духом родини, перед її традицією. Посвячуючись... Церкві, ... я мав на оці лиш мотиви всесвітнього характеру... інтернаціональний мотив, всесвітнє діло веліло мені шукати праці для злуки Церквей”.

Андрій (Роман) Шептицький (1865-1944 рр.) [Текст] : [місце і роль церковного діяча в історії українського народу] // 100 великих українців. – К., 2010. – С. 288-292.

Корнелюк, В. Присвятивши божій справі ціле життя... [Текст] : [Андрей Шептицький] / В. Корнелюк // Історичний календар-99. – К., 1998. – С. 321-323.

Литвин, В. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1938) [Текст] : [майже півстоліття Шептицький був головою (митрополитом) Української греко-католицької церкви] / В. Литвин // Історія України. – 2007. – № 19 (трав.). – С. 11-18.

Степовик, Д. Андрей Шептицький [Текст] : [Митрополит Галицький] / Д. Степовик // Історичний календар 2000. – К., 1999. – Вип. 6. – С. 204.

Український Мойсей [Текст] : [жоден з церковних діячів ХХ ст. не удостоївся таких полярних оцінок як митрополит Андрей Шептицького] // Календар знаменних і пам'ятних дат 2005. III квартал. – К. 2005. – С. 38-46.

Федоренко, В. Велет духу жорстокої доби [Текст] : [Андрей Шептицький] / В. Федоренко // Українська мова та література. – 2011. – № 45-46 (груд.). – С. 100-102.

Чернецький, Є. Шептицькі [Текст] : [Митрополит Галицький наголошував, що Церква – аполітична установа, її завдання – бути на сторожі моральних принципів і законів] / Є. Чернецький // День. – 2012. – 5-6 жовт. – С. 7.

Додаткова інформація – на сайтах:

http://news.ugcc.ua/articles/andrey_sheptitskiy_yak_simvol_kiivskoi_tserkvi_67975.html – Андрей Шептицький як символ Київської Церкви.

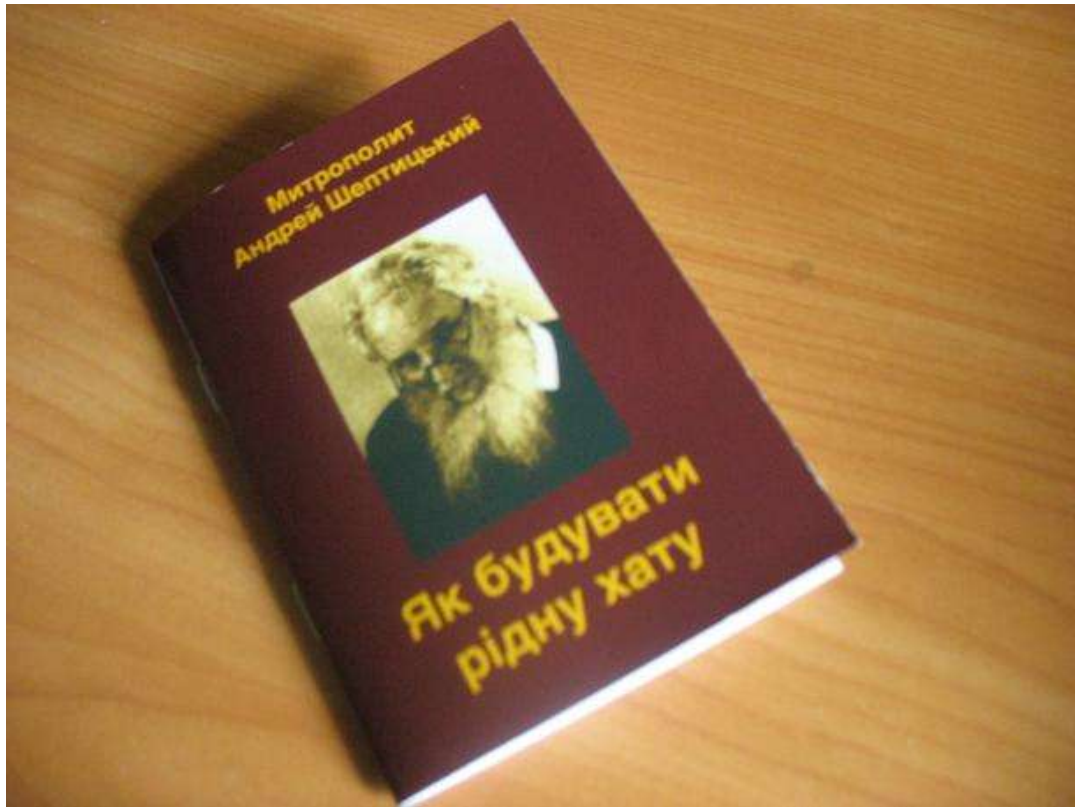
http://svoboda-vo.at.ua/publ/andrej_sheptickij/1-1-0-28 – біографічні дані Андрея Шептицького на сайті українських націоналістів.

<http://trybraty.com.ua/main/mytropolyt> – митрополит Андрей Шептицький народився 29 липня 1865 року в мальовничому селі Прилбичі, що на Яворівщині біля Львова, в сім'ї графів Івана Шептицького.

<http://www.theologia.ucu.edu.ua/pokrovyteli/mytropolyt-andrej-sheptyckyj/84-mytropolyt-andrej-sheptyckyj> – біографічні дані Андрея Шептицького на сайті Українського Католицького Університету.

<http://ukrlibrary.com.ua/books/5/1/4/sheptytsky.html> – книги про Андрея Шептицького.

Політична діяльність

Прихід на престол Митрополита Галицького перетворив Андрея Шептицького на вагому політичну фігуру не лише Галичини, а й усієї Австро-Угорщини. Активний захист соціальних і національних прав українців у Палаті панів австрійського парламенту, робота заступником голови галицького сейму.

Під час Другої світової війни у відповідь на фашистський терор Шептицький активно рятує євреїв Галичини. В палатах на Святоюрській горі, в монастирях, церковних шпиталях і сиротинцях переховував сотні їхніх дітей, десятки рабинів, сувої з текстами Тори. Митрополит, хоч і наражав усю свою церкву на загрозу знищення, давав притулок гнаним.

Андрей Шептицький [Текст] // Вінцовський Т. С. Політичні діячі України 1917-2004 рр. Навчальний посібник. – Х., 2005. – С. 48-51. (Серія „Бібліотека журналу „Історія та правознавство”. Вип. 2).

Герасимчук, В. „Не убий”. 1942 р. [Текст] : [монолог Шептицького з драми „Андрей”] / В. Герасимчук // Літературна Україна. – 2002. – 4 квіт. – С. 5.

Дем’янчук, Ю. Митрополит Андрій Шептицький та комуністична ідеологія [Текст] : [погляд Андрея Шептицького на приватну власність і свободу людини] / Ю. Дем’янчук // Українське Слово. – 2011. – 30 листоп-6 груд. – С. 10.

Новікова, Т. Праведник світу [Текст] : [Андрей Шептицький в роки Другої світової війни організує в митрополичих палатах схованку для єврейських дітей] / Т. Новікова // Демократична Україна. – 2009. – 30 жовт. – С. 21.

Сергійчик, В. Щоб воля неволю здолала : [Андрей Шептицький поставив собі за мету вивести українство зі стану провінційного животіння на широкі, всесвітнього значення шляхи] [Текст] / В. Сергійчик // Урядовий кур'єр. – 2009. – 8 груд. – С. 9.

Філь, Г. „...А голос голодних женців дійшов до Господа” : [діяльність Андрея Шептицького у боротьбі проти організаторів геноциду української нації у 1932-1933 роках] [Текст] / Г. Філь // Народна армія. – 2008. – 31 лип. – С. 13.

Хом'як, О. Андрей Шептицький піввіку оберігав Церкву та її вірян [Текст] : [прихід на престол Митрополита Галицького перетворив Шептицького на вагому політичну фігуру не лише Галичини, а й усієї Австро-Угорщини] / О. Хом'як // Високий замок. – 2015. – 30 січ.-1 лют. – С. 10.

Додаткова інформація – на сайтах:

<http://ru.osvita.ua/vnz/reports/relig/27223/> – митрополит Андрей Шептицький – одна з найвизначніших постатей новітньої історії України.

<http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?c=852&m=1&n=42> – Андрей Шептицький як духовний будівничий української нації.

http://risu.org.ua/ua/index/monitoring/society_digest/45183 – Андрей Шептицький та комуністична ідеологія.

Благодійність та меценатство

Просвітницька й меценатська діяльність, боротьба проти польського культурного засилля в Галичині, створення лікарень, музеїв, бібліотек робили митрополита Андрея Шептицького популярним серед простолюду й інтелектуалів. Освічена частина суспільства цілком по-новому поглянула на Церкву, яка зуміла здійснитися над консерватизмом і стати на крок попереду свого часу.

Андрей Шептицький [Текст] : [митрополит невтомно працював, щоб примирити різні етнічні групи й залишив по собі багато творів, присвячених духовності; мрією його було об'єднання католицького заходу і православного сходу] // Видатні постаті в історії України ХХ століття. – К., 2011. – С. 361-364.

Андрей Шептицький: державник, богослов і меценат [Текст] : [до 145 річниці від дня народження] // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 6. – С. 8.

Велет духу жорстокої доби [Текст] : [завдяки митрополиту Шептицькому Галичина покрилася мережею народних читалень, шкіл і гімназій, гуртками спортивних товариств, члени яких у часи Першої світової війни стали добровольцями Українського січового стрілецтва] // Українська мова та література. – 2005. – Ч. 37 (жовт.). – С. 29-31.

Гелитович, М. Роль митрополита Андрея Шептицького у збереженні українського іконопису [Текст] / М. Гелитович // Пам'ятки України: історія та культура. – 2013. – № 12. – С. 14-23.

„Світ гине з браку любові...” [Текст] : [літературна спадщина Андрея Шептицького] // Київ. – 2005. – № 6. – С. 138-145.

Тисячна, Н. Любов у конверті [Текст] : [у Львові вийшли друком дитячі книжки про благодійну діяльність Андрея Шептицького] / Н. Тисячна // День. – 2012. – 28-29 верес. – С. 23.

Федунь, М. Твори Андрея Шептицького в контексті української літератури [Текст] / М. Федунь // Слово і час. – 2005. – № 7. – С. 56-60.

Додаткова інформація – на сайтах:

<http://www.istpravda.com.ua/articles/2010/12/11/8491/> – гуманістична роль Андрея Шептицького в роки Другої світової війни: він отримав звання праведника світу.

<https://www.youtube.com/watch?v=atuyr4YSSRg> – промова - великоднє привітання 1939 року.

<http://tsdial.archives.gov.ua/?url=/gallery/gallery1> – центральний державний історичний архів Львова – про Андрея Шептицького.